

Motion till riksdagen 2010/11:So589

av Eva Olofsson m.fl. (V)

Psykisk ohälsa bland äldre

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att äldre med svår psykisk funktionsnedsättning bör inkluderas i området multisjuka äldre.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en satsning på samtalsbehandling inriktad på äldre bör genomföras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utreda vilka skillnader som finns när det gäller insatser till äldre med psykiska funktionsnedsättningar.

Motivering

Det finns en föreställning om åldrandet som en period av livet där ledsnad och livströtthet är en naturlig del. Detta synsätt kan ha bidragit till att äldres behov av professionella insatser för att bota eller lindra psykisk ohälsa kommit i skymundan. Området fortsätter att vara eftersatt trots att det under de senaste åren kommit flera rapporter om äldres psykiska hälsa, exempelvis Socialstyrelsens rapport *Äldres psykiska ohälsa – en fördjupad lägesrapport om förekomst, verksamheter och insatser*.

Äldres psykiska ohälsa är ett område som befinner sig mellan psykiatri, geriatrik, äldreomsorg samt primärvård och resultatet av detta blir att ingen tar ett helhetsansvar. En annan effekt är att det oftast blir det mest akuta, det somatiska, som dominerar.

Vi behöver säkra att äldre garanteras adekvat vård och behandling vid psykisk ohälsa på samma villkor som unga vuxna. Därutöver behöver ett antal särskilda faktorer beaktas, exempelvis äldres ökade känslighet för läkemedel, annorlunda symtombild och ökande behov av omvårdnadsinsatser.

Fel! Okänt namn på

Äldre med psykisk ohälsa är ingen homogen grupp. Den psykiska ohälsan kan debutera i samband med åldrandet men kan också ha debuterat tidigare i livet och inneburit en långvarig funktionsnedsättning. Detta ställer stora krav på vårdens och omsorgens organisation samt personalens kompetens. Även närstående till äldre med psykisk ohälsa är en grupp som behöver uppmärksammas.

Äldre med psykisk funktionsnedsättning har ofta sammansatta och komplexa behov som kräver både somatiska och psykiatriska insatser. Idag räknas inte gruppen in bland äldre multisjuka – detta trots att de tillhör en utsatt grupp med behov av insatser från flera instanser. Mot denna bakgrund bör äldre med svår psykisk funktionsnedsättning därför inkluderas i området multisjuka äldre. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Personer över 65 år löper fyra gånger högre risk att drabbas av depression. Trots det är det många som inte får den hjälp och det stöd som de behöver utan utlämnas till medicinering. Därför bör en satsning på samtalsbehandling inriktad på äldre genomföras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det saknas egentligen inte kunskap om äldres psykiska hälsa och inte heller om vilka metoder som är effektiva för att möta ohälsa inom gruppen. Denna kunskap är däremot inte tillräckligt spridd, och det saknas en samlad strategi för att möta problemen såväl på nationell som på regional och lokal nivå.

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under tre år arbeta med äldres psykiska ohälsa. Till detta har de avsatt 5 miljoner kronor per år samt ett offensivt utvecklingsstöd. Den summan täcker inte på långa vägar det stora behov som finns idag.

Skillnaden mellan olika kommuner är stor när det gäller vilka insatser som de äldre erbjuds. Vissa kommuner avslutar exempelvis insatser när personen fyllt 65 år utan att behoven förändrats. Att det även kan vara stor skillnad mellan stadsdelar visar Äldrecentrums kartläggning av äldreomsorgen i Stockholm stad år 2008. Mot bakgrund av detta bör Socialstyrelsen därför få i uppdrag att utreda vilka skillnader som finns när det gäller insatser till äldre med psykiska funktionsnedsättningar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 22 oktober 2010

Eva Olofsson (V)

Bengt Berg (V)

Rossana Dinamarca (V)

Lena Olsson (V)

Marianne Berg (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Mia Sydow Mölleby (V)